Ч. 121. Львів, пятниця 21. липня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 1200 М
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 80 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 75 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 150 М. Між новинками і в редакційній части 200 М., на першій стороні 300 М. За дрібні оголошення 20 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорожче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 50 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

В огірковім сезоні.

(„Зглянься на бідного каліку!..")

На довго іще перед асиґнуванням гадючих фондів на „Русскій Голосъ", орґан місцевих вшехполяків почав поміщувати ревеляції „з поза куліс" нашого життя, ревеляції, які поруч світогляду кретина зраджували, що їх автор звичаєм баби Палажки все мав „найвірнійші" і „найбільш автентичні" відомости. Малося враження, що позаресортовим співробітником „Слова Польского" став осібняк, якому „свої" дали здорового копняка в долішну частину плечей, тип, який в той спосіб хотів найти свій „шмерцґельд". Доноси на українське духовенство, в яких зясовулася перша серія ревеляцій, затривожили в першу чергу само духовенство припущенням, що донощик вийшов з його кругів. Але де далі, познаки конкретизували підозріння в слушному напрямі. Кінець кінців виявилося наглядно, що ролю Ефіяльта переняв на себе „батько" нової москвофільської „фракції", чоловік, правда з гербовим іменем і благородним профілем сивиною сповитого облича, але з душею подлого раба, з етикою, про яку писав колись Шевченко, мовляв: „За шмат гнилої к вбаси у вас хоч матір попроси"... Синекура в „Народньому Домі" а відтак фундація „Русского Голосу" були першими шматками тої гнилої ковбаси, для загострення апетиту старої, споловілої собаки. Пани ласкаві. Дали се і те, обіцяли дати ще і стара немічна собака стала на лапки, скавулить і виє, шкірючи споминами зубів на власну буду.

Але на бік порівнання. В нашій уяві виринає обличе старця над гробом, якому нині-завтра прийдеться здавати рахунок совісти, понести відповідальність перед нею... того старця, що хоч як там цілий вік не жив, то на старости літ позволив собі наклеймити чоло пятном ренеґата, пятном, якого не страхають століття...

Видно, що „партія" і „орґан" оснований вшехполяками для старця ренеґата зі „Сасом" в гербі, виявилися занадто вузьким форумом для його „ревеляційного" розгону, коли отсе читаємо в „Слові польскому" про нові комбінації ворогів і запроданих їм ренеґатів на тему нашого становища до хронічної кризи в Польщі.

Вступна стаття нашого часопису з 18. ц. м. на цю тему послужила доморослій каналії вихідною точкою, але тепер уже для авторе клями. Бідному деґенератови, який не зміг докоротати своїх днів без панської ласки, не може поміститись в голові те, що нам Українцям, сердечно байдуже — котра з польських партій „побідить". Він радий тим, що ми „що иншого пишемо, а що иншого думаємо", не припускаючи, що ми те, що думаємо, то й робимо. Він цікавий знати, як ми поставимося до виборів і підслухує каварняні дебати на цю тему. Він думає, що сотворена для нього вшехполяками „правіцова москальофільська партія" заломила одностайний фронт так, як би один ренеґат більше, один менче творили рубрику в білянсі нашого політичного життя.

Називаючи себе „ренеґатом" в знаках наведення вірить, що при виборах до польського сойму удасться йому загорнути східно-галицькі мандати для своєї „партії". Та, що ця „партія" не зможе вийти поза поріг „Земянської карарні" без відповідної асисти він знає, але вшехполякам бреше, що так зле не є.

Старий ренеґат боїться, що Українці не беручи участи в виборах можуть перекинути свої голоси на кандидатів польської лівиці, або в боротьбі з „Лісковачиками" (ну й меґальоманія!) посунуть ґреміяльно до виборчих урн, щоби стати в польському соймі модератором всякого роду кріз та кондотієрами „концесій", які затуманили нещасну голову здеґенерованого старця. Той тип, що любить підслухувати під дверима і заглядати крізь дірку від ключа, „знає", що д-р В. Бачинський не поїхав до Карльсбаду, але до Петрушевича, який в „спосуб вцалє нє парляментарни" не уділив авдієнції голові Народнього Комітету у Відні тоді, коли польська влада не пускала його ні кроком зі Львова...

Та як би там не було, „батько" „правіцової москальофільської фракції" з поза столика в „Земянській" може бути певен одного: Народ, якого він на старости літ так нікчемно зрадив, думає зовсім відмінними катеґоріями ніж ті, на які може здобутися здеґенерований старець, що не пощадив свого сивого волося „лакімства нещасного" ради.

Німецько-українське господарське товариство.

В великій салі засідань монахійської торговельної палати відбулися дня 8. липня ц. р. загальні збори німецько-українського господарського товариства. Зборами керував президент монахійської торговельної палати, тайний радник Пшор. Присутними були крім численних представників важнійших баварських і північно німецьких фірм, банків і концернів, також і представники баварського міністерства торгу, земельних справ, фінансів, монахійської торговельної секції берлінського міністерства закордонних справ, як не менше і представники центрального союзу гуртової торговлі, союзу промисловців Німеччини, товариства заморської торговельної служби, університетів та вищих технічних шкіл.

Після полагодження вступних формальностей уділено слова членови виділу та дорадникови товариства, консулеви п. В. Оренчукови. В свойому змістовому рефераті про рільництво на Україні вказав консуль Оренчук з початку на велике значіння рільництва для України, при чім численними статистичними даними на основі праць проф. Воблого, Шульце-Геверніца, Кавфмана, Віет-Кнудзена, Рудницького і статистики Дзенкевича зілюстрував довоєнну та майбутню економічну силу хліборобства на Україні. Опісля перейшов референт до подрібного обговорення стану нашого селянства, починаючи від памятного акту з року 1861. аж до найновійших часів. Дальше змалював він яркими красками образ нечуваного упадку українського рільництва в даний мент, завдяки большевицькій окупації краю. Накінець торкнувся т. зв. нової економічної політики большевиків та виказав повну її нездарність. Закінчив свої одногодинні виводи консуль Оренчук твердженням, що тільки привернення індивідуальних прав як українському селянинови зокрема, так і українському народови взагалі зможе українське рільництво підняти із нечуваного досі упадку та тим самим зробить Україну корисним та непослідним членом в цілому ряді инших европейських економічно-державних одиниць.

Опісля директор Триєстинського Льойду д-р Павгерт розповів присутним обширно про ті заходи, які були зроблені його товариством в цілі зрушення німецько українських торговельних зносин з дотеперішньої мертвої точки. На жаль, всі старання Льойду не увінчалися не тільки бажаним, але навіть сподіваним успіхом. Привезених до Миколаєва чи Одеси товарів не можна було продати, їх прийшлося частинно залишити на місці в маґазинах, частинно вести назад, та само собою розуміється понести деякі страти. З огляду на це — закінчив бесідник — треба до большевицької торговлі ставитися з надзвичайною обережністю та висилати товари тільки тоді, коли мається в руках заплачену фактуру.

Третім і останнім референтом виступив ґенеральний консуль Заль, котрий в короткій но маркантній промові вказав на значіння такого товариства, як монахійське, радив не зневірюватися хвилевими неудачами та видержати на дотеперішній позиції, котра — як показує досвід — є покищо одиноко правильною.

Після рефератів вивязалася жива дискусія, в котрій м. и. приїхавший з Берліну представник німецьких кольоністів з України зробив замасковану спробу взяти в оборону істнуючий на Україні правопорядок. Після відповіди консуля Оренчука, підтриманого радником баварського міністерства торгу д-ром Енгерером і иншими численними речниками, зібрання перейшло над виводами представника кольоністів до денного порядку.

Присутні опустили салю в тому переконанню, що тільки привернення українському народови прав як матеріяльних, так і національних зможе відновити цю колись так багату, а тепер Европі так потрібну країну.

Всі монахійські щоденники принесли зі зборів обширні справоздання.

Присилайте складки на пресовий фонд на ин. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Велика Україна.

Знавець міжнародного Комітету про положення.

Радіо з Бордо подає: Економічний знавець Ліберсе, висланий на В. Україну міжнароднім Комітетом допомоги для Росії і України, після повороту оголошує, що економічне положення великих міст є розпучливе. В Харкові замкнено шпиталі наслідком браку медикаментів. В Одесі трупи лежать нераз на вулицях по кілька днів, заки їх поховають у спільнім гробі. Відома з своєї урожайности земля поміж Одесою і Полтавою лежить відлогом. Випадки людоїства стають так численні, що влада відмовляє інтервенції.

Преса.

Кампанія проти Пілсудского.

З приводу довготревалої міністеріяльної кризи в Польщі одержала „Н. фр. Прессе" від свойого варшавського кореспондента такі ревеляції:

Польський сойм завдячує виборчій ординації, опертій на пропорціональній системі, такий склад послів, що зовсім виключає його здатність до праці. Майже всі правительственні предложення остались неполагодженими, лиш деколи виходить з безконечних дебат якийсь законодатний запорток, з яким опісля виконуючі орґани в практиці не знають що робити. Навіть з трудом склеєні конституційні закони виказують безліч промахів, неточностей і суперечностей, що дають польським правникам ґеабияку потіху. З закона про рільничу реформу вийшла також незугарна плетениця, дебати, що тревають цілі місяці над виборчою реформою, не мають ніяких виглядів — ко-

ротко, соймовий законодатний апарат недомагає на всіх ділянках, а розбіжність польських партійних інтересів доводить до того, що у важних політичних справах якесь порозуміння взагалі неможливе.

Провід численних партій, що завзято себе поборюють, захопили не так досвідні політики, як радше людці, що не перебирають в засобах, причім надають тон націоналістичні крикуни, опановані хоробливою ненавистю до начальника держави Пілсудского, лишені здібности оцінити власні сили і передбачити наслідки своєї роботи аж до крайної консеквенції. Нагінка на Пілсудского це улюблений коник польських національних демократів, яким послугуються без кінця і міри, звалюючи на шефа держави вину за всі лиха, які спадають на Польщу.

Всі проби Пілсудского погодити розсварену соймову правицю з лівицею, що розпадаються на безліч закукурічених партій і фракцій, не довели ні до чого. Коаліційний уряд Вітоса постигла та сама доля, що й наступні півпарляментарні і безпартійні ділові кабінети. Десигнованого Пілсудским премієра Слівінского повалила сейчас правиця і натягненою інтерпретацією конституційних постанов вимірила удар в авторітет президента республики та його уядову компетенцію. Удар підгодовлено під патронатом соймового маршалка Тромпчиньского, що зазначився вже давнійше фанатичним приклонником народово-демократичної партії. Тому, що людова партія заповіла при майбутніх соймових виборах боротьбу на життя або смерть своїм противникам з усіми дальшими консеквенціями на політичній ділянці державного життя, Пілсудскі скликав на день 14. ц. м. провідників обох ворожих таборів на останню пробу примирення та утворення компромісового кабінету, однак і ця проба розбилась о непримириму поставу націоналістичної правиці. Пілсудскі закрив конференцію словами: „Робіть собі, панове, що хочете! Я стверджую безуспішність мойого посередництва і витягну з того консеквенції“.

На це ждали тільки народові демократи і т. зв. головна комісія десигнувала на президента міністрів вшехпольського агітатора Корфантого. Річ природна, що польська людова партія і соціяльні демократи назвали цю кандидатуру визовом і сполучилися з иншими прихильниками Пілсудского в один боєвий фронт. Перш усього заповіджено ґенеральний страйк та дальші скрайні боєві засоби проти вшехпольської правиці.

Бернард Шов про версайльський договір.

„Berl. Tageblatt“ подає ось такі замітки Бернарда Шов (Shaw) про версайльський мировий договір:

„Це не є ніяка штука, це навіть найлекше правити підчас війни. Це може робити навіть Гінденбург, коли закон на пів знесений і завше підчеркується те саме: продовжати війну. Але тим не поможеться світу. Льойд Джордж править на такий лад; мужів як він і Клемансо належало було негайно після скінчення війни вислати на остров св. Єлени“.

Дальше заявив Шов: „Те що стоїть у звязку з Версайлем, це одна смішність. Франц я робить вимушення. Франція знає, що договір неможливий до виповнення. Все це — жахлива дурниця“. Вкінці сказав Шов, що почування Англійців супроти вірного союзника Франції є сьогодня в дійсности гірші, як після Ватерльо.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Словаччина.

За автономію для Словаччини.

Орган президента міністрів д-ра Бенеша „Час“ поміщує виїмки з меморіялу, предложеного з початком цього року президентови словацькою національною партією.

Цей меморіял підкреслює, що конституція для Словаччини повинна допустити засаду автономії. Дальше вказує він на те, що конституція для Словаччини повинна конче обняти засади федералізму, на взір швайцарської і американської, а навіть австрійської конституції, на основі якої рішення в справах віри і школи прислугувалоб автономним властям.

Вкінці меморіял підкреслює, що відповідно до цих домагань словацької національної партії, праський уряд не повинен зволікати з переведенням їх в життя, бо в противнім разі відносини поміж Словаччиною і Чехією ще більше заострилися би.

Домагання „руської національної партії“ в Словаччині

„Лідове Новіни“ доносять, що так зв. руська національна партія в Словаччині опрацювала резолюцію для народніх зборів, прийняту вперве на зборах в Медзиляборцях. Резолюція домагається, щоби з першої і другої кляси нищих шкіл велася наука не на словацькій, а на українській мові. Дальше йдуть домагання, щоби українську людність Словаччини примістити в кошицькій области, відбудувати на державний кошт доми і церкви, зруйновані підчас війни з Мадярами.

Остання частина резолюції торкається виключно школи, а саме домагається створення українських гімназій в Пряшеві і Михайлівцях, реальних шкіл в Гуменнім і Медзиляборцях і українського юридичного факультету в Кошицях.

Вкінці висувається домагання, щоби всі шкільні інспектори у східній Словаччині були Українці.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра“ в Раві Руській.

З хроніки лихоліття.

„Реєстр кар“.

Нам попав в руки документ такого змісту:

Rejestr kar.

II. Ks. Michał Baryczko, gr, kat. proboszcz w Szczercu.

III. Doniesienie Policji Państwowej w Szczercu z dnia 10. stycznia 1922 Nr. 4.

IV. rozp. b. Namiestnictwa z 28. XII. Dz. 1876. Dz. p. kr. Nr. 21. popełnione przez niedozwolone zbieranie składek (просьба до парохіян о коляду на церкву і народні цілі).

VII. doniesieniem i zeznaniem obwinionego,

VIII. Obwinionego uznaję winnym przekroczenia z rubr. IV. rej. kar. i skazuję po myśli rozp Min. z roku 1887 na grzywnę w kwocie 150 mkp. względnie w razie nieściągalności na 15 dni aresztu

Od tego orzeczenia wolno wnieść rekurs do Województwa lwowskiego, który podać należy do starostwa w ciągu dni 3 ch licząc od dnia następującego po doręczeniu orzeczenia.

Lwów, 10. czerwca 1922.

Ulm — sekr. Wojew.

Starostwo powiatu lwowskiego I. 14628|22. Lwów dnia 10. VI. 1922.

Wielebnemu ks. Michałowi Baryczce w Szczercu udzielam do wiadomości.

Starosta powiatu lwowskiego
Żeleski.

З польських справ.

Склад „кабінету“ Корфантого.

Вшехпольський „премієр“ Корфанти зложив уже листу „кабінету“ в якого 24-годинне істнування ніхто не вірить. Ліста цього засудженого на смерть „кабінету“ така: президент міністрів: Корфанти; зак. справи: Скірмунт; фінанси: Д-р Єжи Міхальскі; військо: ґен. К. Сосновскі; торговля і промисл: Д-р Штрасбурґер; освіта: проф. Е. Ґодлєвскі; справедливість: І. Кучиньскі; хліборобство: А. Буіньскі; публичні роботи: В. Кухарскі; почта і телеграф: Добровольскі; здоровля: Старкевіч. Теки міністерства залізниць і праці необсаджені.

Коли уступить Пілсудскі?

В кругах варшавського сойму говорять, що Пілсудскі усталив день 1. серпня як дату невідкличности свого уступлення на випадок, колиб до того часу не усунуто комплікацій, які викликують крізу на становищі начальника польської держави.

Маніфестаційний страйк у Варшаві.

З Варшави доносять, що робітнича, протикорфантівська маніфестація пройшла спокійно але імпозантно. В маніфестації взяло участь поверх 40.000 людей. Вперве демонстрували разом зі соціялістами енпесеровці, які прийшли на театральну площу з власними орхестрами. Учасники маніфестації сформували похід, з якого падали оклики проти Корфантого і в честь Пілсудского. Сойм окружено подвійним кордоном війська.

„Золоті слова“ Корфантого.

В „Курієрі Львовскім“ читаємо: „З виразами чести і поважання“ — в той спосіб закінчив п. Корфанти лист до Пілсудского, в

І. БОРЩАК.

Українська справа на міжнародньому конґресі

двіста років тому назад (1728).

Початок XVIII. віку ознаменувався конфліктом між Габсбурґами й Бурбонами, який мало по малу перейшов у всеевропейську війну, від Ґібральтару до Бендер. І хоч трактати в Утрехті (1714) і в Нішталі (1721) закінчили цю війну, але втомлена людність не могла навіть після формального закінчення торжества крівавого армагеддона заспокоїтися. То тут, то там вибухали місцеві конфлікти. Тоді поміж державами стала ширитися думка про необхідність скликання мирового конґресу, в якому брали би участь всі держави Европи як переможці, так і побіджені.

Після довгих переговорів, такий конґрес вирішено скликати на 1728 р. в Суасоні, у Франції, керманич якої, кардинал Флєрі, мав великий авторітет в Европі, як завдяки свойому становищу князя церкви, так і особливо завдяки свойому миролюбному характеру.

Сталося так, що цей конґрес, звязаний в історії з українським питанням і що особливо важно, являється єдиним в цьому відношенню конґресом, бо ні до нього, ні після нього не було загально-европейського мирового конґресу, який би займався, хоч і не безпосередньо, Україною.

В історії цей факт невідомий, бо взагалі европейська література про Суасонський конґрес бідна до неможливости, а що до української, то здається навіть ніде в нашій історіографії й не згадується про звязок Суасона з нашою батьківщиною. Папери Орлика, батька і сина, які переховуються в французькім міністерстві закордонних справ і документи про Суасонський конґрес дають можливість відновити цей епізод, з такої великої, важкої і енерґійної дипльоматичної акції гетьмана Орлика.

Вже в 1725 р., коли питання про конґрес тільки дискутувалося, Орлик, який з Сальонік пильно слідкував за европейською політикою, починає підготовляти ґрунт для того, щоби поставити українську справу на „зеленім столі“. В ті часи утворилася Гановерська ліґа (в склад якої війшли Франція, Анґлія, Голяндія й Прусія), яка мала своєю метою утримати в силі трактат в Утрехті, вона дивилася підозріло на зміцнення Москви й особливо на її залицяння до цісаря, проти якого й був направлений Утрехтський трактат.

З початку серпня 1726 р. в листі до свого приятеля, що був конзулем в Сальоніках, а пізнійше урядовцем в Парижі, Бланка, гетьман розвиває ідею, що його особа може бути дуже корисною для інтересів Гановерської ліґи. Знаходячись в постійному контакті з Україною, він може в слушний мент викликати революцію і таким чином нанести удар Московщині в однім з самих небезпечних для неї пунктів. Він певний, що „в европейськім конфлікті Україна завжди матиме пануючу ролю. Козацька нація страшенно пригнічена російським урядом і чекає лише менту, щоби скинути невиносиме ярмо, яке йому навязали після нещасної полтавської баталії“...

Одночасно 6. серпня в листі до Станислава Лєщинського, beaupere'а Людвика XV., мешкавшого тоді в Шамборі, Орлик прохає допомогти йому поставити українську справу в контакті з Гановерською лігою. Він жадає „протекції для козацької нації й цілої України від Гановерської ліґи, маючої таке шляхетне завдання, як установлення миру в Европі, а без спокою на Україні жадного миру не буде“.

Колиж Гановерська ліґа не згодолась би на таку протекцію, гетьман прохає спеціяльно французького короля на міжнароднім конґресі, що має зібратися в Суасоні, зажадати внесення в загальний трактат пункту про евакуацію України Москалями, „французький король має видати спеціяльний дипльом в цій справі, яким бере під свою протекцію Україну й Запорожське Військо. Я опублікую цей дипльом на козацькій мові по цілій Україні“.

Ці два листи до Станіслава Лещиньского й Бланка малюють нам тодішні пляни Орлика. — Зручний дипльомат — може найздібнійший, якого взагалі коли небудь мала Україна — він залишає на боці такі питання: з ким має Україна на чолі з його особою бути в союзі, форму цього союзу, що це дасть Франції й т. д. Він, покищо лише звязує українську справу з міжнародньою моралю, яка не може допустити, щоби на Україні панували насильники. Але за цими, я сказав би, міжнародніми заходами, які викликалися урочистим фактом склихання всеевропейського конґресу, гетьман знає, що далеко неостаннє значіння в тій чи иншій „протекції“ грає інтерес. І він вказує на ці інтереси і Гановерській лізі, й Франції зокрема, вказує, правда поки досить неясно, не знаючи, як поставляться до цього міжнародні чинники. Одно він зазначає яскраво — антимосковський настрій на Україні, а з цього вже зацікав-

якому повідомляє його про піднятя місії утворення кабінету. Пригадало міні це таку подію:

Було це в серпни 1920 р., підчас більшевицької офензиви на Варшаву. Що дня вечером ми збиралися в кімнаті ПАТА, щоби почути воєнний комунікат. Раз прийшов п. Корфанти. Комунікат був знова пригноблюючий. Бої велися під Радзиміном. Положення здавалося безнадійним. — І щож буде?" — питається один з присутних Корфантого. — Щож? Те, що має бути. Варшава нині завтра впаде. Я перший збираю манатки і виїзджаю на захід. Перед тим тільки зателеграфую до Варшави, щоби того пана Пілсудского повісити!"

Пілсудский заповів свою димісію.

Цивільна канцелярія начальника держави звідомляє: Дня 19. ц. м. о год. 12. в пол. зголосився на авдієнцію до начальника держави пос. Корфанти і предложив начальникови держави пропоновану від себе лісту кабінету. Начальник держави покликався на свій лист до маршалка законодатного сойму з д. 14. ц. м., в котрому то листі начальник держави заявив, що в праці Корфантого над утворенням кабінету участи не може брати і заповів свою димісію. З дальшою процедурою начальник держави спрямував Корфантого до його мандатарів. (ПАТ.)

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці понище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

Німецькі офіцири в Росії.

„Liberté" пише, що в Петрограді створено німецькі формації маринарки, призначені до служби на підводних суднах. Німецькі офіцири поліції безпеченства обняли команду над деякими російськими полками. Одночасно перебуває в Росії офіцир вищої ранги, якому поручено перейняти від Росії кораблі, задержані підчас війни.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Совітська Росія.

Зміни в совітськім уряді.

„Times" довідуються, що на основі нового статуту ради народніх комісарів, наслідником Леніна буде Чічерін. Міністром для закордонних справ на місце Чічеріна має стати Кресінський. Троцький годиться на іменовання Чічеріна і має обняти теку міністра освіти.

Недуга Леніна.

Чеська „Трібуна" оголошує лист Е. Веро з Москви про стан здоровля Леніна. Веро пише, що в совітській Росії, як і за границею кружляють ріжні фантастичні поголоски про стан Леніна. Досі невідомо, де Ленін буде лічитися. Ні донесення, що Ленін буде лічитися в Німеччині, ані Пятигорську, або в Лівадії на Криму, не справдилися. Ленін покищо перебуває в Москві, здалека від всякої роботи і тільки час від часу виїздить на село, де робить довгі прогульки по лісах.

„Рабочая Ґазета".

Як доносять з Москви, ґазета „Рабочій" переіменована на „Рабочая Газета".

Троцький до Каменева.

Дня 9. ц. м. большевики святкували 3 літний юзилей служби в червоній армії С. Каменева. З цеї нагоди прислав йому Троцький письмо такого змісту:

„Дорогий Сергію Сергієвичу! Сьогодня три роки Вашої служби революції на становищі головнокомандуючого. Роки були тяжкі і служба була тяжка. Висліди: робітничо-селянська Росія окружена, а червона армія учиться на минулому і готовиться до будучого. Кріпко бажаю Вам здоровля і бодрости, бо перед нами ще довгий шлях революційної боротьби і служби".

Польські комуністи в Москві.

В Москві польські комуністи святкували ювилей „школи польських комуністів". Відомий польський комуніст Мархлевскі вибраний почетним курсантом школи. (Рпр.)

Поворот Калєвіна.

До Москви вернув з поїздки по В. Україні — предсідник ВЦИК. Калєнін.

Розстріли.

В Петрограді розстріляли большевики офіцера А. Трусова, обжалованого за участь в організації Савінкова (Рпр.)

„Ізвєстія" доносять, що в Москві засуджено на кару смерти через розстріл двох братів Річіньских за службу в тій самій організації.

Дня 6. липня розстріляно в Москві організаторів донської повстанчої армії Абрамова і Уварова.

Повстанці в Пензенській ґубернії.

Як подають „Ізвєстія" (ч. 151) большевики проголосили в Нижнеломовськім повіті стан облоги наслідком поширеного повстанчого руху.

Німеччина.

Полагодження кризи.

Політична кріза в Німеччині, що тривала там від часу вбивства Ратенава, покінчилася дня 18. ц. м. Німецький парлямент, як відомо вже з поданої в попереднім числі нашого часопису телеграми з Берліна, прийме закон про охорону республики та всі звязані з цим законом більшостю 2/3 голосів. Наслідком цього парлямент не буде розвязаний, а розїдеться на ферії, які триватимуть до осени.

Цей зворот наступив наслідком ухвали незалежних соціялістів. Обі соціялістичні партії прийняли до відома заяву провідників міщанських партій, що вони не бажають творити одноцільного фронту проти соціяльних демократів, а змагають тільки до створення більшости центра, звернено проти правого крила правиці та проти непримиримої лівиці. В слід за тим соціялісти відступили від домагання розвязання парляменту.

Соціяльні демократи поставили незалежним соціялістам три питання: 1) чи вони заявляються за створенням одної соціялістичної партії, 2) чи годяться на на участь одного із своїх членів до кабінету, і 3) чи приймуть закон про охорону республики в формі, усталеній правничою комісією.

На це дав клюб незалежних соціялістів відповідь, в якій що до 1. і 2-го питання ухвалив рішення відложити до осінного ґенерального зїзду, а що до 3-го рішив 40 голосами проти 17 прийняти закон про охорону республики, наслідком чого закон осягне потрібну більшість 2/3 голосів. Після ухвалення закону про охорону республики парлямент розїдеться на ферії, в слід за чим перетворення уряду буде відложене до осени.

Після нарад обі соціялістичні партії рішили видати відозву до робітників, в якій будуть оборонювати своє становище супроти знеохочення серед робітничих мас, які побоюються, щоби становище соціялістичних послів не викликало ослаблення соціялістів з боку міщанської більшости.

По останнім донесенням з Берліна, кріза оконечно полагоджена, бо всі партії за виїмком комуністів і націоналістів рішили голосувати на засіданні 19. ц. м. за проєктом закону про охорону республики. Більшість 2/3 запевнена, бо получена опозиція числить 113 голосів проти 356.

Соціялісти більшости і незалежні соціялісти згодилися на відрочення справи уряду та розширення бльоку до відновлення нарад парляменту. В міжчасі будуть вестися наради що до зілляня в одно обох партій, що має бути вирішене на спільнім конґресі. Синдикати признали рішення незалежних соціялістів в справі голосовання за законом про охорону республики та недомагання під цю пору увійти до уряду. Обі соціялістичні партії мають оголосити відозву до робітників, в якій зясують мотиви заграничної політики.

Ця відповідь скаже одночасно, що становище обох партій мало на меті недопустити до розвязання парляменту перед новими виборами. Це становище є впрочім згідне з думкою Еберта, котрий представив небезпеку, яка грозилаб Німеччині через розвязання парляменту в хвилі, коли уряд веде з комісією відшкодовань наради в справі мораторії.

Німецький парлямент відложив 19. ц. м. свої наради до осени. Перше засідання відбудеться після ферій 17. жовтня. На останнім засіданню парлямент прийняв також закон пресовий, про охорону республики, про обовязки урядників відносно охорони республики, про амнестію, закон, що торкається державної кримінальної поліції та закон про кредит в квоті 70 міліонів марок на охорону республики.

Справа вибору президента Німеччину

Бюро Вольфа доносить, що президент Німеччини просив вдруге о приступлення до вибору нового-

лені сторони мають зробити свої висновки.

Друге, чого Орлик невідступно вимагає, це міжнародньої ґарантії української вільности. Це був ляйтмотив його трицятирічної праці. Навчений гірким досвідом всієї попередньої української історії, коли жадна комбінація з одною лише державою не виправдувала себе, Орлик скрізь шукає міжнародньої ґарантії всіх, або що найменше ґрупи держав.

Англійський і французький уряди пішли на зустріч Орликови. Їхні посли в Царгороді дістали відповідні інструкції й завдяки їхнім представленням Порта збільшила субсидію Орликови й навіть обіцяла дозволити йому виїхати на конґрес. „Всі гановерські союзники — писав французький посол в Туреччині Андрезель до гетьмана — абсолютно розуміють великі користи, які Ваша славна особа може принести справі, спільної для них всіх".

Дістатися на конґрес гетьманови не вдалося. Московський посол при Порті пильно слідкував за ним, і Туреччина, не бажаючи в цей мент конфлікту, так і не дала змоги Орликови виїхати, й гетьман закищав свою справу листуванням. Допомога Франції йому обіцяна; також Англія, Голяндія й Швеція обіцяли піддержати на конґресі. Головними його дипльоматичними захистниками на конґресі мають бути: Станислав Лєшиньский, ґраф Бассевиц, посол Гольштинського князя, Карла Фридриха, любившого і знавшого Орлика ще з часів Швеції (племінник Карла XII. і одружений з дочкою царя Петра — Ганною, Карл-Фридрих мав велике слово на берегах Неви).

Дипльоматичне становище гетьмана було дуже делікатним. Конґрес не був результатом війни, а Росія була не тільки повноправним членом його, але й відогравала велику ролю; ще до того один з головних чинників, що мав підпирати вимоги Орлика, був родич московського царя — все це викликало обережність в ноті гетьмана.

Меморіял, який Орлик надіслав через кардинала Флєрі, голову конґресу, написаний по латині. Залишаючи до другого часу повне його надруковання, ми даємо тут лише найцікавійші витяги:

„Козацька нація після низки побід над Поляками, побідниця, тріюмфуюча й могутня добровільно пішла під московську протекцію спільно з своєю країною по обох берегах Дніпра; укладений був трактат про непорушення законів і вільностей козацьких, який був санкціонований клятвою царя Олексія Михайловича за себе й за своїх наступників; син його Петро не тільки по вступленню на трон, але навіть й після Полтавської баталії з 1709 р. прилюдно підтвердив грамотою трактат складаний в часи Хмельницького".

Гетьман вимагає відновлення переяславського трактату, але — й це найважнійше — з міжнародньою ґарантією „...Per plenipotentiores suos restituendum genti cosacae libertatem pristinam in congresso soisonnico pro movere"... Нехай повноважні представники царя підтвердять на Суасонському конґресі відновлення колишньої козацької свободи".

Тільки шляхом міжнародньої ґарантії Орлик сподівався добути повну незалежність України. І він це вважає conditio sine qua non української незалежности; тому не дивлючись на поміркований тон його ноти, він гостро критикує поводження Москалів на Україні, ставлючи це питання теж в міжнародньо-правовій площі — гноблення одного народа иншим.

„Universas Cosacorum gentem immani moscovitico yugo oppressum" — Весь козацький нарід пригнічений жахливим московським ярмом — ось другий ляйт мотив гетьманського меморіялу.

„...На перекір заключеному договору (contra pacta concluta) Москалі ввели на Україну величезні свої війська й розмістили їх по містах і селах для жорстокого гноблення народу. Одних з ґенеральної старшини й полковників Москалі самим низьким способом скарали на смерть (humillime supplicio mortis affecit), инших заслали на вигнання, а на їх місце поставили Москалів, Молдавів і Сербів. 30 тисяч козаків були надіслані для будування ладожського каналу і до Персії, де їх годували борошном, змішаним з камінням. Колись цвітуча Україна — нині мертва, ніби ураган пройшов по ній, населення від жаху тікає на Січ, яка є захистом для України.

Особа гетьмана на Україні дуже поважається й як видно з прикладів Хмельницького, Виговського й Мазепи, від них залежить вся політика, за якою йдуть звичайно всі козаки. Немає на Україні справжнього гетьмана; істнує лише мара (фантом) його. Факт призначення гетьманом Апостола стався лише для того, щоби переманити на свій бік Запорожців, що під Кримською протекцією. Та й не є козаком Апостол, а „moldavus obscurissimo loco natus" (молдав темного походження).

Для того, щоби догодити Москалям він так поводиться на Україні, що навіть камінь зворушився

го президента Німеччини. Державний канцлер відповів, що виключно від парляменту залежить означення в приближенню речення вибору та що ця справа була предметом подрібних обговорень на засіданню партій, які висказали однодушно думку, що під цю пору не вважають доцільним означення речення перед відроченням парляменту, та що ця справа буде негайно полагоджена, коли парлямент знову збереться.

Вісбаденський договір входить в життя.

Німецький уряд розіслав офіціяльне повідомлення де пишеться, що згідно з бажанням французького уряду увійде вісбаденський договір в життя з днем 20. ц. м.

Усувають королівські знаки.

Мінхенська міська рада рішила усунути баварські королівські знаки зі всіх міських будинків і шкіл.

Німеччина платить.

Німецький уряд повідомив урядово комісію відшкодовань, що чергову рату у висоті 35 міліонів нім. марок в золоті вислано дня 15. ц. м.

РІЖНІ ВІСТИ.

Росія хоче дачі вести переговори.

З Гаги доносять, що російська делеґація в супереч своїй попередній заяві зажадала, щоби переговори ведено дальше. Супроти цего визначено на вівторок рано спільне засідання з комісією для приватного майна. В компетенції цеї комісії лежить справа власности в Росії. Російська делеґація зажадала скликання пленарного засідання. У вівторок зібралися три неросійські комісії, щоби обговорити відповідь на це питання. Цего дня відбулося також неурядове засідання представників підприємств, які заінтересовані в російськім нафтовім промислі. Скликало його товариство Рояль Дач.

Добра сторона гаґської конференції.

Відомий новойорський банкир Отто Кан прибув з Гаги до Льондону. В інтерв'ю заявив він що гаґська конференція має хотяй ту одну добру сторону, що прочистить атмосферу і доведе до зближення політики Англії, Франції і Америки у відношенню до Росії. Та сила прав природи і прав економічних зробить своє і европейські державні мужі повинні звернути цілу свою увагу на найважнійше і найбільш пильне питання середущої Европи.

Засідання Союза Народів.

На останнім засіданню Союза Народів, що зачалося 17. ц. м. в Льондоні, обговорювано справи фінансові і питання, що відносяться до торговлі живим товаром. На черзі є справи палестинського мандату, як також справа мандатів Англії, Франції і Бельгії в Африці. Дальше розгляне Союз Народів предложення норвежського уряду що до висилки до Росії комісії, яка провірилаб справу поміщення там капіталів, звіт комісії розоруження, звіт з ґенуенської конференції, справу охорони меншостей і граничні непорозуміння Болгарії і її сусідів.

Литва вірить в совітський молот.

Польська преса доносить з Москви, що посол ковенської Литви Балтрушайтіс, предкладаючи голові ВЦИК. Калінінови, свої вірительні документи заявив, що Литва веде далі боротьбу о свою незалежність. Висліди цеї боротьби — говорив Балтрушайтіс — залежать у великій мірі від того, як сильно буде совітська Росія держати в своїх руках молот. Литовський уряд був і є все льояльний супроти Росії, бо цего потребують інтереси держав. Литва мала колись приятелів, тепер за виїмком Росії, їх не має Тому Литва почуваючися ізольованою в своїй боротьбі за незалежність, бачить в Росії одиноку дружну державу і вірить в совітський молот.

Дальші сутички в Ірляндії.

На війська повстанців, що укріпились в Дондік в графстві Лаутб напали несподівано правительственні війська. Місто окружено і всі становища повстанців захоплено майже без проливу крови. Триста повстанців попало в полон.

Військовий договір між Польщею і Латвією не істнує.

Русспрес доносить з Риги, що лотишська преса дементує поголоску, неначеб між Польщею і Латвією заключено військовий договір. Поголоски ті поширює тенденційно совітська преса.

Фашісти залишили Кремону.

З Риму доносять, що фашисти залишили Кремону в неділю вечером. В місті повний супокій. 5 соціялістичних радних міста внесло подання о димісію.

Розвязання болгарського парляменту?

Опозиційна болгарська преса повідомляє, що уряд порішив розвязати парлямент і зарядити нові вибори. Перед виборами буде переведена реконструкція кабінету. Міністр внутрішних справ Даскалов стане премієром, а міністр Ол. Стамболійський усунеться хвилево від влади, щоби зайнятися переведенням виборів до парляменту.

Виїзд папського делеґата до Бразилії.

Папа вислав до Ріо де Жанейро монс. Херубінього як надзвичайного Апостольського делеґата, на свято 100 літних роковин незалежности Бразилії.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відкинення предложення Літвінова.

Берлін. (ПАТ.). Урядово звідомляють з Гаги, що вчера предсідатель не-російської комісії вислав письмо до Літвінова, в котрім сказано, що предложення Літвінова, щоби предсідателі трьох не-російських підкомісій зібралися на наради з сов. делеґацією для розглянення можливости дальшого ведення переговорів є не до приняття. А саме тому, що предсідателі цих комісій не є уповажнені вести такі наради. Предсідатель комісії для приватної власности схильний, стрінутися з російською делеґацією, щоби оминути непорозуміння. Стріча мала би лише на цілі російській делеґації дати нагоду зміни ти попередню заяву.

Страйк в Америці.

Париж. (ПАТ). Вольф. По донесенням „Шікаго Трібюн" при сутичці між поліцією і страйкуючими робітниками в Уест Вікторія було 4 вбитих а 40 ранених. Власти оволоділи положенням.

Перед стрічею Поанкаре з Л. Джорджем.

Париж. (ПАТ.) На думку „Матена" стріча Поанкаре з Льойд Джорджем послідує мабуть з початком серпня. Англійське правительство вислало до французького правительства ноту, в якій вказує на велику вагу такої стрічі з огляду на питання репарацій. Французьке правительство, яке ще не відповіло на цю ноту, погоджується, мабуть з англійським поглядом. Поанкаре виїде до Льондона, але аж тоді, як репараційна комісія ухвалить рішення що до уділення Німеччині мораторії, цебто до 14 днів. Французьке правительство є думки, що ця стріча не може мати характеру якоїсь найвищої ради, як це заявив Льойд Джордж в палаті громад.

Арештовання в звязи з убивством Ратенава.

Париж. (ПАТ.). Радіо. По звідомленням із Берліна, арештовано д-ра Штуна, власника замку, в котрому вбийники Ратенава поповнили самовбивство.

Засуд убийників Вільсона.

Ліфилд. (ПАТ.) Радіо. Обох убийників марш. Вільсона вчера попол. засуджено на смерть.

Льондон. (ПАТ.) Авас. Виновники вбивства мар. Вільсона задержали супроти суду повну зимну кров. Тому, що предсідатель відмовив відчитання письма обжалованих, яко такого, що має характер анархістичної пропаганди, оборонець вийшов із судової салі. Обж. Дан у своїй промові підчеркнув, що брав участь у війні і боровся за прінціпи, котрі проповідувала Англія, але котрих не примінила в Ірляндії. Ось тому допустився вбивства. Нарада суду тривала три хвилі. Обжаловані вислухали спокійно засуду смерти. О'Солівен заявив, що гордиться, що може віддати життя за Ірляндію.

Боротьби в Ірляндії.

Деблін. (ПАТ). Акція правильних військ розвивається успішно. Повстанці евакували зовсім Сліґо, та безуспішно наступали на казарми в Менор-Гемілтен.

Ліфилд. (ПАТ). Радіо. По донесенням із Дебліна, війська в. держави роблять дальші успіхи. Зайняту головну квартиру південно-ірляндської републики. Републиканці дальше опираються. Від початку кампанії війська в. держави взяли в полон 2000 републиканців.

Засуд смерти на духовних.

Гельсінфорс. (ПАТ). Тут. відділ Рости звідомляє, ВЦІК. затвердив засуди смерти на духовних, які виступали проти конфіскати церковних дорогоцінностей, м. и. митр. Венямина і еп. Венедикта.

Париж. (ПАТ.) На приказ сов. правительства арештовано смоленського епископа, за це, що противився видати церковні дорогоцінности. З цьоїж причини ревтрибунал засудив на смерть сибірського архиепископа Анатоля.

би від Його знущання над населенням..."

* *

Конґрес в Суасоні тягнувся більше року; в загальному трактові нічого не згадується про Україну. Протоколів конґресу не залишилося й важко встановити, чи були розмови про Україну на пленарних засіданнях; хоч це й не виключено. Проте з листування Орлика та инших документів архіву маємо такий образ. Кардинал Флері, англійський делеґат льорд Стангоп, голяндський делеґат барон Гослінґа, еспанський делеґат князь Бурнавіль, були тими, що вели розмови з російським делеґатом Головкіним в справі Орлика. Посередниками були: шведський делеґат барон Гедди й гольштинський граф Бассевиц. Дипльомати запевняли Головкіна, що справа ґенерала Орлика є справедлива й що в інтересах цілої Европи є її полагодження". (З документів видко, що лише Флері 4 рази мав розмови з Головкіним відносно Орлика).

Головкін зимно поставився до цих заходів і в грудні 1728 р. відповів Флері, що його уряд не може допустити дискутування української справи на конґресі: що на Україні повний спокій, а уряд настільки прихильно ставиться до козацької нації, що навіть на перекіп постанові небіжчика царя знов дозволив обрати гетьмана. Сам Орлик, це, по виразах Головкіна, бунтар і спільник зрадника Мазепи, але не зважаючи на це, цар готовий амнестувати Орлика, коли він буде від нині щирим для Росії.

Клясична відповідь!...

На цьому й закінчилися „дебати". Гедда, зі слів Флері, радив Орликови покористуватися амнестією. Орлик не побажав і в листі до французького посла Андрезеля писав: ...московські міністри з споконвіків були найбільш підозрілі цілому світови, до їхніх слів не можна мати жадного довіря, і не можна чекати від них ні доброї волі, ні правди"...

На цьому можна було би закінчити цей нарис, але історичні анальоґії це така велика покуса, особливо в наші дні, що не можу стриматися від такої анальоґії, та мабуть вже читач і сам зауважив її. Переставте лише назви, замініть Суасон-Ґенуєю і ви матимете повний образ нашої справи в 1728 р. Замісць Головкіна — Чічерін, а замісць відповіди Головкіна — теж відповідь Чічеріна в 1920 року. На Україні й сьогодня сидить „Молдав" який ще менше має відношення до України, ніж Апостол.

Висновки? Вони ясні, й зупинятися на них не потрібно.

НОВИНКИ.

— **Ревізії у Львові.** Дня 18. липня відбулася поліційна ревізія при вул. Потоцкого ч. 110. у студ. Дмитра Іванова і Юрія Павлюка. Ревізію переводив Хмілевскі з аґентами. При ревізії забрано 3 листи з Чехословаччини, університетський індекс і деякі записки особистого характеру. По ревізії висше згаданих студент в арештовано, а по списанню протоколу випущено на волю.

— **В Рівному холера.** В м. Рівно вибухла епідемія холери. Сконстатовано 6 випадків. В криницях найдено бактерії цеї небезбечної недуги.

— **Самовбийство.** Минулої неділі за личаківською рогачкою у Львові позбавила себе життя 23-літна сестра жалібниця С. Вішневска. Причина самовбийства невідома.

— **Підюджування без кінця.** У Львові виходить брудний бруковий свисток на імя „Курєр повшехни", якого завданням ублагороднювати жадну брукових сенсацій публику описом мордів і нападів та безнастанно і безкарно цькувати на Українців і Жидів. Цьому свисткови, що доповнює україножерний світогляд „Слова польск-ого" не дає спати істнування нашої ґазети. З ревністю садистичного охранника дошукується він в нашім орґані і атаку на військо, і ширення ненависти до Поляків і того, що „Громадський Вістник" „унеможливлює поворот до нормальних відносин". Ми не зверталиб уваги на цю гавкітню, як би не те, що поглядами цього свистка руководяться аж надто часто люде, які з рації свого становища повинні бути вільні від подібної гризливої полови. Справді, цькування таких андрусівських орґанів не тільки унеможливлює поворот до нормальних відносин, які є залежні від цілого ряду причин непомірно далекосяглого й радикального характеру, але навіть до хоч трохи терпимих відносин. Перепоною тому є істнування таких розсадників племінної і національної ненависти, як „Курєр повшехни".

— **Неграмотність в чеській армії.** Згідно з останньою статистикою в чехословацькій армії є тільки 3 прц. неграмотних. Найменше неграмотних є між Чехами, а найбільше між Словаками і закарпатськими Українцями. (Руспрес).

— **З табору в Каліші.** „Русспресс" доносить, що між інтернованими Українцями в Каліші вибухли заворушення, наслідком яких арештова-

но сотника Юрицького, осаула Кобилевича, полковника Абрамовича і Чижевського.

— **Відновлення ґазети „Русское Дело“.** З днем 1. серпня 1922 року буде виходити в Білгороді ґазета „Русское Дело“ яка була на деякий час закрита болгарським урядом. На чолі редакції стоїть Коюнін і Єгоров. — (Руссспресс).

— **Цінне відкриття.** В Клюї відкрито 10 мистецьких образів італійської школи, з XV. віку. Ті образи були скрадені підчас війни і продані спекулянтам. Тепер їх віддано італійському урядови.

— **Сьмні роковини.** Дня 15. липня в роковини переходу У. Г. А. за Збруч відбулися в Золочеві вечерниці. Також тамошня „Просвіта“ відсвяткувала цей день. В повіті відновлено 10 читалень.

— **Підкинене дитя.** На днях невідома жінка при вулиці Сапіги у Львові покинула однорічне диття. Дитина мала в руках лист, в якому мати просить добрих людей заопікуватися її дочкою. Дитину віддано до комісаріяту поліції.

— **Нагла смерть.** В потязі на шляху Львів-Тернопіль померла наглою смертю А Бенсбавм родом зі Львова, вул. Мартина 9.

— **Розстріляння дезертира.** На днях у Варшаві виконано засуд смертної кари на Юліяна Адамчика, який здезертирував з пол. армії і при арештованню замордував двох жандармів. Адамчика видав в руки поліції його рідний батько, який жив невгідливо з своїм сином.

— **Номінації.** Начальник польської держави іменував Андрія Кендзьора начальником тимчасового автономічного виділу у Львові. (Хвіля).

— **Гринько Росс на арені.** Минулого року в повітах Перемишляни і Бібрка появлявся час до часу Гринько Росс із своєю ватагою „зеленої армії“. Нападав на двори, постерунки жандармерії і т. д. Арештований, він замордував двох вязничних сторожів, втік на Покуття і там почав на ново свою роботу. Недавно він зявився в бобрецькому повіті, де сіє пострах між населенням. „Gazeta Poranna“ в дня 20. липня додає, що Гринько Росс є повстанчим отаманом, що стоїть на услугах українського руху і має на меті викликати повстання і т. д. Очивидно!

— **Самовбийство польського майора.** На днях поповнив самовбийство майор К. Лістовскі, комендант санітарного відділу, відзначений численними медалями. Причиною самовбийства були переслідування його з боку ґенерала Звержховского, якому майор Лістовскі доказував дефравдації, надужиття і ріжні скандали в санітарній господарці польської армії.

— **По Українській Мистецькій Виставці.** Нас просять зазначити, що супроти дефінітивної ліквідації Української Мистецької Виставки треба звертатися в справах звязаних з нею особисто до секретаря „Гуртка Діячів Українського Мистецтва“ п. Миколи Голубця Львів, ул. Куркова ч. 11.

— **Громадянський вчинок мец. д ра А. Говиковича.** Супроти того, що ціна 13.000 мп. за закуплений д-р. І. Свєнціцким бюст поета М. Вороного долота А. Коверка виявилася разяче низькою, мец. д р А. Говикович додав артистови з власних фондів 14.000 мп., вважаючи цей даток допомогою для Нац. Музею.

— **Буря в Сокальщині.** Дня 16. липня навістив сокальський повіт страшний ураган з градом, якого селяне не тамлять від десяток літ. Буря, яка тревала не більше як 5 мінут, зруйнувала понад 30 будинків, богато дерев вирвала з корінням. Підчас бурі згинуло 2 особи під руїнами будинків. Кількох пастухів було ранених і побитих. Майже всі засіви в полі знищені. — *Себечивець.*

— **Недбалість чи зла воля?** Подорожні, які переїжджають на лінії Львів-Яворів, приневолені їхати в брудних ваґонах і серед найгірших умов. Чужинці, які повертали туди із Скла запевняють, що в инших державах перевозиться худобу в чистійших ваґонах, як в Галичині людей. Часто кондуктори примушують селян з особових ваґонів їхати в товарових, призначених для безрог. Чи серед таких умов можлива боротьба з епідемією? Чи знає про те Дирекція залізниць?

— **„Народний Дім в Ужгороді“.** Товариство „Просвіта“ в Ужгороді приступило до будови „Народного Дому“.

— **Ощадність чи хрунїство?** В Жидачівщині деякі наші панотці для ощадности не передплачують і не читають українських ґазет, за те читають „Хлопську Правду“ і „Рідний Край“, які дістають безплатно. Чи ті добродії не знають, що ці органи висилають вороги нашого народу для поширення гнилі й ренеґатства на селі?

— **Напад.** В Перемишли напали бандити на Іцка Глянцмана та ограбили у нього 200.000 мп., золоту обручку і годинник.

— **Міліон старих дівиць.** Польський статистичний уряд оголосив статистику населення, яка вказує на чисельне відношення обох полів до себе. Загальне число населення в Польщі виносить 25,372.447, з чого 12,094 831 чоловіків а 13,277.556 жінок. На 100 чоловіків припадає 110 жінок, з чого виходить, що міліон осіб жіночого полу — лишається старими паннами.

— **Культурні змагання Мурінів.** Загально думають, що Мурини некультурні. Доказом, що се неправда, є вибудування ними в Новім Йорку спільного дому. Працювало при сім 175.000 Муринів. Дім з переду широкий на 50 метрів містить читальню, 14 великих саль до науки, ґімнастичну салю, купелі і т. под. Зложилися на сю будову, яка коштуватиме 30.000 долярів, самі слуги й зарібники Мурини, а призначенням дому є подати захист передовсім муринським дівчатам робітницям та уможливити освіту дорослим Муринам, яких „білі“ до шкіл не приняли би. (Venkov).

— **Польська влада не шанує наших свят.** В селі Тужилові п. Калуш староство назначило перегляд коней на день св. Івана, 6. липня. До перегляду назначено села Берлоги, Довге і Тужилів. Сумно було нашим селянам дивитися, як в день великого свята, на церковному майдані, підчас богослуження відбувається перегляд коней. Навіть в Туреччині більше шанується чужу релігію та обряди. Так само в рогатинському повіті староство назначило перегляд коней в день св. Петра і Павла для сіл Кліщівна, Фрага, Виспа і Мелна.

Позір! Стрийщина!

На 37 сокільських гнізд, які були в Стрийщині перед війною, відновились всього 11: Дашава, Дідушиці великі, Добряни, Казко, Лисятичі, Нежухів, Семигенів, Станьків, Стрий-місто, Уголня і Фалиш — проче, мимо зазивів, не рухаються.

Прихильників і місцевих діячів повідомляємо, що залагоджуємо усі формальности, уділяємо інформацій, висилаємо делеґатів і пожарних інструкторів.

88 2–2 ГАРАЗД!

Старшина С.-Б., округа Стрий.

Рух в українських товариствах.

Загальні Збори Сокола III.

Дня 16-ого липня о год. 5. по пол. відбулися перші повоєнні Загальні Збори руханкового Товариства „Сокіл III.“ на городецькім передмістю. Салю зібрань виповнили члени по береги. В присутних святочний настрій. Кождий радів, що діждався хвилі відродження городецького Сокола цеї дитини залізничників, яку виплекали вони на могутню львівську організацію, яка числила до війни понад 1000 членів, частина котрих поклала свої голови в нерівній визвольній борбі.

Збори відкрив короткою промовою гром. Грицак, місто голова уступаючої старшини, після чого провід передав гром. п. Пшепюрському. Секретарював гром. п. Олексин.

По відчитанню протоколу з попередних Загальних Зборів, здав по можности точний звіт з діяльности Тов-а в попередних літах гром. Пшепюрський. На вступі самого звіту посвятив кілька слів памяти тих членів, які в часі визвольної борби поклали свої голови на широких степах України. Память їх вшановано повстанням з місць і салю в той час залягла глибока тишина. Страшна траґіка — но кождий вірить в краще завтра, а воно дійсно близьке — тільки праці і самопосвяти.

Уступаючій старшині прийшлося вести свою працю в час воєнного лихоліття. Праця була не легка. Більшість членів в окопах, дальше арештовання, інтернования, конфіновання — майно Тов-а розграблено, домівку його заняли инші сторони. Прапор — гордість і краса Тов а забрано з помешкання зі шафи — він зараз у військовому музею — мовляв „zdobycz wojenna“, з цілого майна залишився кінь, поруча і прапор пластунів Сокола III, який тепер уживає пласт. В касі осталося кількасот корон, які по переведенню дали всего понад 300 мп.

Уступаючій старшині за так тяжку серед так невідрадних умовин працю уділено абсолюторію.

Після цього приступлено до вибору нової старшини.

На голову запропоновано Комісією маткою д-ра Степана Біляка. Кандидатуру цю приняли Збори довготреваючими оплесками. Д-р Біляк мимо 3-разової резиґнації мусів вкінци згодитися на вибір, який є наглядним доказом довіря громадян городецького передмістя до нововибраного голови за його дотеперішню муравлину працю на цій дільници.

До старшини ввійшли: Лукіянович М м. голова, Петрик П. м. голова, Олексин Іван справник, Рогожа Володимир скарбник, Улям Микола господар, Маґаляс Семен, Козинська Єлисавета, Довган Дмитро.

В склад старшини ввійшли люде, які чимало праці вложили ще перед війною на город. дільници на кождій ділянці народнього життя.

Є повна надія, що ця старшина, хоч як дорога терниста і тяжка, виконає своє завдання. Не плач і жалоби а жертви і посвята, гарт тіла і енерґія духа мають стати основою праці нововибраної старшини — більш ініціятиви, більш вияви сили, більш культу чинної енерґії, як зазначив у своїй кінцевій бесіді шан. голова.

Відспіванням сокільського гимну закінчено Збори,

Не від речі зазначити, що Загальні Збори удостоїлися присутности комісаря власти.

Гість.

Вісти з товариства „Союз Українок“.

З ініціятиви промислово-торговельної Секції „Союза Українок“ відбулися дня 22. м. м. Конституюючі Збори жіночої промислової кооперативи з обм. пор. „Українське Народне Мистецтво“.

Цілею кооперативи є плекати українське народне мистецтво і домашний промисл, бути осередком подажі й збуту таких виробів, досконалити їх техніку і естетику та поширювати знання народнього мистецтва.

Статути подано до торговельного суду до зареєстровання й можна сподіватися, що найпізнійше до двох місяців кооператива буде в повнім руху. В склад Управи входять пп. Стериюкова, Доншова, Громницька, Домбчевська і Біляк ова. Головою Надзірної Ради є п-ні Малицька. Членський уділ виносить 1.000 мп., вписове 100 мп.

Сподіємося, що українська суспільність, — з окрема українське жіноцтво, — піде на зустріч змаганням новозаснованої кооперативи, яка поставила собі за ціль оживити нову ділянку нашого економічного життя, що досі лежала в нас облогом, або виявлялась в дуже примітивних формах.

Просимо вписуватися численно в члени кооперативи, даючи й тим робом моральну й матеріяльну піддержку.

Адреса кооперативи: Львів, вул. Руська ч. 3.

* * *

Діяльність нашої організації зустрічає на кожному кроці на перепони і репресії з боку польської влади, яка закриває істнуючі Філії „Союза Українок“, (як прим. в Перемишли) та не дає дозволу на заснування нових Філій там, де їх досі не було. В 17 місцевостях внесло жіноцтво за посередництвом дотичного староства до воєвідства подання о дозвіл оснування Філії С. У. Ніодна місцевість цього дозволу досі не одержала, хоча від часу внесення подання минуло здебільша чверть року.

До Організаційної Секції при Головнім Виділі Союза Українок прийшов в останніх часах цілий ряд писем з провінції, які наглядно ілюструють відносини, в яких приходиться працювати нашому жіноцтву.

Приміром з Добромиля ми одержали ось яке письмо:

„У відповідь на ваше письмо ч. 110. з 16. VI. 1922. р. доносимо, що повідомлення про оснування „С. У.“ в Добромилі разом зі статутами ми післали дня 24. IV. 1922 р. через староство в Добромилі до воєвідства у Львові. Тому, що від цего дня минули приписані два місяці, ми повідомили староство дня 23. VI. 1922 р., що І. конституюючі загальні збори Філії „С. У.“ відбудуться дня 29. VI. 1922. в салі „Народного Дому“ в Добромилі. На це одержали ми ось яке письмо: Starostwo w Dobromilu. Dobromil 24. VI. 1922. L. 10.143|22. Filia „Sojuz Ukrainok“ w Dobromilu. I. konst. walne zebranie członków dnia 29. VI. 1922. — Do Komitetu organizacji Filii Stow. „Sojuz Ukrainok“ w Dobromilu (na ręce p. Elżbiety Mańkowej).

Doniesienie z dnia 23. VI. 1922. L. 2/227 o zwołaniu na dzień 29. VI. b. r. walnego Konst. zgromadzenia członków stow. Filii „Sojuz Ukrainok“ w Dobromilu nie przyjmuję do wiadomości a to z tego powodu, że stowarzyszenie to prawnie nie istnieje, ponieważ prośba o zatwierdzenie statutu wniesiona do urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tutejsze Starostwo dotychczas załatwioną nie została, zaś wedle §. 6. lit. a obowiązującej na terenie Małopolski ustawy z dnia 5. V. 1869 r. Dz. u. p. N. 66 działalność stowarzyszeń zależną jest od wyraźnego pozwolenia. Równocześnie zawieszam działalność stowarzyszenia i zakazuję dalszego prowadzenia jego czynności aż do uzyskania formalnego pozwolenia na jego zawiązanie, a to pod względem sankcji karnych przewidzianych w powyżej powołanej ustawie. Od niniejszej rezolucji wolno wnieść odwołanie do Województwa we Lwowie przez Starostwo w Dobromilu w terminie dni 14 licząc od dnia następnego po doręczeniu. Ewentualny rekurs niema jednak mocy wstrzymującej wykonania niniejszej rezolucji. — Starosta Skarzyński“.

Всі матеріяли, призначені до „Жіночого Вістника“, проситься надсилати на адресу: О. Коренцева, — Львів, Хмельовського 15

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Нафта в світовій політиці.

I.

Нафта належить до числа так званих підземних скарбів, гірничих богацтв. Вона представляє рідину (тіч) кількох красок і головніщі з них є жовта, жовтозелена і бура, часами вона є взагалі безбарвною масою і залягає в глибокім нутрі землі. Ознаками присутности нафти в землі є появлення масности на воді. вибухи горячих газів та грязевих вульканів (Аншеронський півостров), або часами вона сама виходить на поверхню землі та збирається в ямах, печерах то-що.

Питання про походження нафти ще й до цього часу не є цілком виясненим і про це мається кілька гіпотез. Головніщими з них є дві, а власне про неорганічне і органічне її походження. Ці дві гіпотези мають за собою поважні наукові авторітети і ми на них застановимося.

На чолі першої групи вчених дослідників про неорганічне походження нафти стоїть відомий російський вчений проф. Менделеїв*). Його гіпотеза починається з доказів, що в нутрі землі в нагрітому виді є, крім всього иншого, багато вуглецевого заліза. Пояснюється це тим, що як відомо на сонцю, на освітленій його поверхні є багато заліза і тому воно мусить бути в великій кількости в землі, коли остання з нього утворилась, як вчить гіпотеза Ляпляса. При остуженню землі, в часі переходу її з парообразного в рідкий вид, в нутро землі мусів попасти в великій кількости вуглець, який і спричинився до зібрання там вуглецевого заліза.

Принявши цю гіпотезу і припустивши, що у нутрі землі є нагріте залізо, можна вже догадуватись, каже він, про походження нафти і розміщення її в підгірях гірських хребтів. Те, що нафта походить лише з вуглецевого заліза, Менделеїв потвердив на досвіді. При обробленню зеркального чавуну соляними квасами він одержав рідину, яка по кольору і по всім своїм иншим ознакам нагадувала нафту.

Продовжуючи далі свою гіпотезу, Менделеїв каже, що коли вже остигла земля і покрилася сучасною земною корою, то вона заховала в собі жар сонця і вуглецеве залізо. Колиж вона стала при остиганню стискатися, то від цього одержались на її корі складки і щілини, що дало хребти гір. Щілини, які находяться в землі, є відкритими і починаючись з поверхні проходять в її нутро, себ то досягають до нагрітого вуглецевого заліза. По цим щілинам до вуглецевого заліза проходить масами чи поволі вода. Отже від цього ділання води і вуглецевого заліза повстає нафта і гази. Сим і пояснюється нафтонародження та те, що нафта находиться розсяна по всьому світу.

Гіпотеза про органічне походження нафти, в свою чергу розділюється на дві групи вчених, які доказують — одні, що нафта походить із звірячого світу, а другі — ростинного.

Представниками першої групи є такі вчені: Траутшольд, Гьофер, Енглер, Гауер, Оксеніус, Ян, Андрусов і инші. Вони доказують, що нафта витворюється з організмів розкладаючихся морських звірят, які збираються в великій скількости в певних частинах морських басейнів і побереж. Великі маси морських звірят з ріжних причин збираються часом в одному місці і при певних змінах води гинуть. Так, наприклад, коли з полоси прісної води вони попадуть в воду багату солями, то від цеї зміни гинуть. Так течії які йдуть з Каспійського моря в Карбугазьку затоку, втягають туда багато риби і инших звірят. В соляному розтворі Карабугаза ці звірята швидко гинуть. Ці трупи звірят розкладаються і при роскладанню їх проходить певний процес, нищаться азотні зєднання і виділюються вільні товсті кваси, а ці останні перетворюються під впливом нагрівання і тиснення в нафту.

Ці припущення вчений Енглер доказав досвідом. При сухій перегонці великої скількости звірячої товщі, при температурі 365—425° під тисненням 20—25 атм. він одержав оливну рідину складу нафти.

Представником думки, що нафта походить з ростинного світу, є Лекерьо, Добре, Гохштеттер і ин. З розкладу ростин, що зосталися в землі, виділяється вуглець, який через якийсь час постепенно починає приймати тверду форму і в певних фазах він міняється. Так, в першій фазі він перетворюється в торф, в другій — в бурий вугіль, в третій — в камяний вугіль, потім в антрацит і т. д. При переході з одної фази в другу власне при цьому процесі переходу виділюється вуглеводород, нагромадження якого і витворює нафту. Поясненням того, що нафта находиться в місцевостях, де немає вугілля, на думку представників цеї гіпотези є те, що нафта як річ легко рухома може збиратись і виходити й дальше від місця свого утворення і т. и.

Як видно, вчені-дослідники, які працювали над питанням походження нафти, ще не прийшли до остаточного висновку. Розбіжність їхніх думок вказує на те, що цей важний чинник в наші часи є ще невідомим для нас. Знаємо його велику користь для всього суспільства, але не знаємо, як він появився в природі. Та будьмо певні, що поступ, який всюди проявляється при великій праці людської мозкової енергії в усіх галузях знання скоро відкриє нам і цю тайну.

II.

Нафта, як пальний матеріял та лікарський засіб була ще відома старому світови, а — також і в середних віках. Але тогочасна людина не могла і не мала засобів для більшого використовання одного з найціннійших покладів підземного скарбу. Аж під кінець XVIII і в XIX в. в часи великих винаходів, разом з иншими галузями удосконалено і посунено далеко в перід і справу з нафтою. Коли в XVIII в. ми знаємо, що нафтою користувались вже навіть для освітлення вулиць Генуї, тоді одного з найбільше промислових і торговельних міст Зах. Европи, то звідси вона вже починає переходити і в инші міста і стає одиноким чинником, який дає освітлення людині. Потім вона переходить до промисловости, і як дальше побачимо, в наші часи придбала собі кольосальне значіння в найголовнійших ділянках людського життя.

Ще в минулому століттю деякі вчені зауважили, що нафта, крім освітлення, буде ще чинником порушаючої сили, а також буде давати людині тепло. І дійсно, в перших роках цього століття їхні погляди здійснилися. Винайдення двигунів внутрішнього горіння робить майже те саме в промисловости, що в свій час робив винахід пару. Так ми бачимо, що деякі галузи промисловости, які зараз набирають все більшої і більшої ваги, як авіяція, завоювання і використання людиною повітря, автомобілізм — як дуже зручний засіб комунікації, примінення в сільському господарстві трактаторів і т. д. все ці нові галузи промисловости завдячують своє існування нафті. Для них потрібно бензини, цього першого складника сирівцю нафти. Другим складником є газ, який є головним джерелом для освітлення серед широких мас сільського і по части навіть міського населення (малі міста). Велику ролю також відограє в промисловости смаровило для змащування, яке також одержується з нафти і його запотребування все збільшується зі зростом промисловости. Але нафта як паливо набирає зараз в високопромислових країнах надзвичайно великої ваги. Головне, що для цього використовуються нафтові машини, відпадки, які розмірно не дорого коштують. Вони до того почали завойовувати собі місце в промисловости, що починають витискати таяий головний чинник в сучасній промисловости як вугіль.

„Так теплопродукційність одного кільограма нафтових лишків відповідає 1,5—1,8 кільограмів лучших сортів вугілля". *) Також є ще певна перевага в опаленню нафтою перед вугіллями в тому, що вона займає мало місця, горить до кінця, сама притікає і взагалі не потребує затрати тілько людської праці, як инші предмети горіння.

Також кошти продукції нафти є менші чим вугілля. Нафта сама виходить на поверхню землі і часами навіть дуже швидко, бє фонтанами з великою силою до гори на 30—40 метрів (Кавказ) і потім спадає в заздалегідь приготовані басейни, або випомпується. В перших часах навіть у нас в Галичині її добували дуже легко селяне самим примітивним способом. Викопували криницю і коли звідти нафта сама не виходила, то витягали відрами або випомповували і користувалися нею для власних потреб. Праці дуже мало витрачалось, а користь була велика. Колиж в Америці (Пенсильванія) в перше приноровлено артезіянське сверлення в 1859 р., а потім воно перекинулось в Европу і до нас, то в добуванню нафти зроблено великий поступ. Виходячи з артезіянських криниць нафта рурами може передаватись на далекий простір. Але коли навіть і приходиться перевозити її по залізницям чи на пароплавах, то й тоді вона потребує меньшої затрати праці. Для цього є спеціяльні вагони-цистерни та нафто наливні пароплави. До них легко передати нафту та відібрати і також при всіх цих операціях, ані якість ані скількість її не тратиться, як напр. при ріжних вантаженнях і розвантаженнях вугілля, що дробиться і губиться а до того треба витрачати більше праці при ньому.

Всі ці позитивні прикмети нафти причиняються до того, що країни з високо розвиненою промисловістю, як Англія і Америка і ин. починають замінювати вугіль нафтою. Так зараз, наприклад, в Англії перероблюють залізниці на вживання нафти. Залізниця Льондон-Нортвестерн вже перероблена. Перероблена також частина підземної залізниці в Льондоні. Теж в Манчестері, Нюкестлі, Тактоні, Брістолі і ин. **) Також перероблюються на уживання нафтою ріжні заряди муніціпіяльні, текстільні фабрики, млини, фабрики паперу і т. ин. Теж саме намічається і на континенті Зах. Европи.

Нафта також завоювала собі першенство з часів великої війни і витиснула вугіль на пароплавах. Причиною цьому послужило те, що при нафтовому опаленню не було диму, що не давало змоги противникові розпізнавати воєнні пароплави. Тому і пароплави як воєнні так і торговельні, перейшли на нафтове опалення.

Отже, як видно, на протязі короткого часу нафта зробилася дуже поважним економічним чинником і проникла майже у всі галузі промисловости як видобуваючої — сільське господарство, так і оброблюючої — ріжні фабричні заклади, а найбільше вона набрала ваги в промисловости транспортовій. В останній, як видно, вона має тенденцію заняти перше місце і витиснути всі инші чинники.

Нафта буде ще довго одним з найголовніщих і найконечнійших предметів запотребування як засіб освітлення. Хоч правда, серед вченого світу панувала думка зчасом замінити нафту електричною енергією і це навіть в великих містах починає вже переводитися в життя, але для цілковитого переходу на електричне освітлення потрібно не десятиліть, а століть та потрібно також спокійної і напруженої праці всього громадянства.

III.

Що до нафтової продукції, то її можна розділити на два головні періоди: до великої світової війни та після неї, бо в часі війни вона не могла нормально розвиватися в де-яких країнах, як у Сх. Галичині та инших землях України, а також на Кавказі і почасти в Румунії.

Як раніш вже було зауважено, в перших часах нафта добувалась дуже примітивним способом і на то мало зверталось уваги. На Кавказі, де вперше її відкрито в місцевости Банахани, нафту добували при помочі копання ям на зразок криниці, але ця яма чим дальше йшла в глибину, тим більше розширювалась. Коли вона сама не виходила, то витягали її відрами. Теж саме було в Галичині і инших місцевостях. Нафтою в більшости користувалось околишнє населення для освітлення та мащення возів. Так наприклад, у галицьких українських селян з району Небилова була така поговірка в давніщі часи, що „ропа небилівська як густа і масна мала велику славу в ціли околиці, бо намастивши нею колеса воза, можна було поїхати на Поділля і з поворотом" ***) і т. ин.! Але вже в 50-их роках минулого століття нею занялися промислові кола, що приклали до добування нафти ріжні технічні засоби, якими тоді розпоряджав промисловий світ. Велику прислугу для добування нафти зробили артезіянські способи копання ям. Дякуючи їм пошукування за нафтою дали змогу піти на більшу глибину, на тисячі метрів. Також примінення рур для перенесення її в місцевости більш догідні для транспорту, гавані тощо, дали змогу користуватися цим мінералом майже всьому суспільству.

Від половини минулого століття і аж до 20-го віку нафта служила лише як засіб освітлення і тим пояснюється в той час її слабша продукція, не дивлячись на те, що терени з богатими запасами нафти були вже означені і продукція йшла досить легко і швидко. Аж з початку 20-го століття, коли вже нафту почали вживати до ріжних галузів промисловости, то й попит на неї побільшився і в наші часи він дійшов до дуже великих розмірів. Але із всіх високопромислових країн має власну нафту лише одна Америка і дуже мало Німеччина, а Англія, Франція і инші нафти зовсім не мають і мусять її діставати в чужих країн. Почасти також і слабий розвиток нафтової промисловости пояснювався до певної міри відсутністю нафтових джерел в сих країнах Европи. Бо колиб у Англійців або Німців була велика кількість нафти, то безперечно, що вони могли би використати її краще чим инші культурно відстані народи.

(Продовження буде.)

*) Д. Менделеїв. „Нефть" Словар „Брокгауза і Ефрона". т. 20.

*) А. Михельсон. Міровая борьба за нефть. Современныя записки. Париж 1921 р.

**) L. Pączewski. Międzynarodowa polityka naftowa. Warszawa 1921 r.

***) Prof. Dr. Zuber. Niebyłów 1905 r.

Обезпечуйтеся від огня!

Минулий тиждень, як і його попередник, зазначився численними пожежами в краю. В Скоморохах пов. рогатинського згоріло 13 загород, в Річках пов. равського 12 загород, в Мельници пов. скільського 2 загороди, в Збаражі 2 загороди, в Кійданцях пов. збаражського 2 загороди, в Нижневі пов. товмацького 3 загороди, в Гвіздци пов. турчанського 2 загороди, в Касперівцях пов. заліщицького 3 загороди, в Мозолівці пов. підгаєцького 2 загороди, в Молошковичах пов. яворівського 3 загороди. Разом згоріло 44 селянських загород з інвентарем господарським, кілька штук худоби, і весь сегорічний збір сіна. Кадри жебраків о 44 погорільців побільшилися, бо ні одна загорода не була як слід, себто на теперішну вартість обезпечена. Не помогли наші заклики. По пожежах звичайно приходять люди до розуму. Настає у селі рух. Настрашені господарі на перегони підвисшають передвоєнні обезпечення, инші заключають нові, та цей рух обмежений до навіщеного пожежою села. Инші громади ждуть поки і у них пожежа не забере міліонових жертв, тоді і вони заворушаться.

Так дальше не може бути. Ми не сміємо з заложеними руками дивитися як наша богата країна перемінюється в країну жебраків. В нас їх і без того аж за багато. Перед таким нещастям як пожежа можна охоронитися при одробині доброї волі і охоти. Ми мусимо подбати, щоби кожда українська оселя була негайно обезпечена від огню на теперішну міліонову вартість і то безумовно в своїм товаристві взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові. Оден господар нехай припильнує другого, сусід сусіда, не ждіть иншої принуки, бо не знаєте, чи в найблизших годинах не навістить вас пожежа і не лишить в одній сорочці. Не лишайте свойого майна „на ласку Божу" необезпеченим. Хто бував в чужих краях, у Німеччині або Чехах той бачив по селах, що там не має деревляних, критих соломою будинків як у нас, лише муровані, криті бляхою або дахівками, а одначе там не знайдете недбалюха, що не обезпечив би будинків від огню, хоч їхні будинки не наражені на небезпеку пожежі так як наші. Тимто у Німців та Чехів немає тільки прошаків чим у нас.

Ось наближаються жнива. Де град не пошкодив урожаїв, там заповідаються гарні збори. На торгах ціни збіжа йдуть в гору. Чи-ж треба аж пригадувати, щоби наші господарі звезене на обійстя збіже і пашу зараз забезпечили на теперішну вартість? Хліб родиться раз до року, як згорить, чим селянин проживиться до нового? Що у випадку пожежі його і його рідні жде, як не голод, холод, нужда, кий та жебрача торба.

А. Кріп.

Рекляму до календарів і ґазет українських і чужих, — краєвих і заграничних полагоджує найкориснійше

М. Матвійчук,

ХП у Львові, вул. В. Поля 1. 1-3

Доходовий податок.

Новий польський закон про доходовий податок, що обовязує від 1. ц. м., вводить такі постанови:

З осіб, що дістають свої доходи з платні за службу, емеритур, та платні за найману працю, доходовий податок обраховує й стягає не податковий уряд, а управа підприємства, що платню виплачує і то починаючи вже з 1. липня 1922 р. З осіб, річний дохід яких не перевисшує 300.000 мп., податок не стягається. З платні поверх 300.000 до 480.000 мп. податок виносить 0,2 проц., 480.000 до 720.000 — 0,3 проц., 720.000 до 1,000.000 — 0,4 проц., 1,000.000 до 1,800.000 — 0,6 проц., 1,800.000 до 2,400.000 — 1 проц., 2,400.000 до 3,000.000 — 1,7 проц., 3,000.000 до 3,600.000 — 2,5 проц., 3,600.000 до 4,000.000 — 3,5 проц. Розмір податку від утримання поверх 4,000.000 стягається на підставі таблиці доходового податку (Ден. зак. ч. 29 — 1922 р.) Вартість утримання в натурі (помешкання, то що) дораховується до грошевого утримання згідно цін на день 1. січня податкового року. Управа підприємства повинна протягом двох тижнів по упливі того місяця, за який податок стягнено, переслати податок до податкового уряду, подаючи при тому або виказ відчислень по встановленому зразку, або відпис з листи платні, в якій має бути зазначено: назвиско й імя службовика (робітника), рід його заняття, грошева вартість платні натурою, час, за який виплачується платня, висота річної платні і то сума стягненого податку. Не виплата податку в приписаний термін тягне за собою примусову екзекуцію невиплачених сум з начисленням 2 проц. за кождий протягнений місяць та видатків по екзекуції.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

Курс грошей.

Курси заграничних валю Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 19. липня: американські доляри 5750—5775, одинки і двійки 5.650. — 5675, канад. доляри 5.580—5.600, одинки і двійки 5.480—5.500, нім. марки 12·25—12·40, сотки 12·00—12·25, дрібні 11.75—12·15, леї 31·00—32·50, дрібні 30·—31·50, чеські корони 120·00—130·00, дрібні 115·00 до 127·00, австрійські тисячки новійшої емісії 650—700, старшої емісії 1800—1850, сотки новійшої емісії 65·00—70·00, стар. емісії 180·00 — 185·00, 50-коронівки 35·00—50·20, 20-коронівки 20—24, 10-коронівки 10—12, 1-ки і 2-ки 0·50—0·60, цар. рублі 5 сотки 140—160, сотки 160—180 25-рубл. 100—115, 10-ки рубл. 1·80—2·—, решта дрібних 0·80—1.—, думські тисячки 25·00—35·00, думські 250-рубл. 2000 до 30·00. карбованці 1·00—0150 гривни 3·00—6·00, франц. франки 440—460, фунти штер. 22500.—23·500, шв. франки 1020·00—1120·00 Золото: 20-кор. 22.200—22.500, 20-фр. 20.600—21.220, 20-марківки 23·500—24·500, фунти шт. 17·200—18.500, 10-рубл. 25.000—25.800, дол. 5.200—5.250. Срібло: Австр. корони 415—430, 5-кор. 2200—2280, фльорени 1090—1120, рублі 1.660—1.690, копійки 8·80—9·20, амер. доляри 4600—4.620, половинки і чвертки 4.450—4.500, кан. дол. 4.400—4.450, дрібні 4·200—4.250, леї 422—430.

† Посмертні згадки.

Дамян Даньків. Дня 16. ц. м. помер в 65. році життя господар і дяк с. Угринова і Боринич Дамян Даньків, який в сповнюванню свого обовязку перейшов з армією Велику Україну. В. Й. П.!

ЖЕРТВИ

Партійний податок.

Титулом партійного податку зложили в польських марках: в Теренополі: Д-р Вол. Вітошинський 500, Сем Кузик 500, Яків Миколаєвич 500, Степ. Кучерський 500, Ілярій Брикович 500, Дм. Цибушник 500, Грицини 300, Ант. Рак 500, Осип Ковальський 200, Ів. Боднар 300, Теоф. Процишин Львів 1.000, Д-р. В. Охримович Львів 1.000, В. Козак Коломия 200, Всев. Левицький Львів 500, Ст. Ваврик Львів 500, Вол. Маєр Львів 300, о. Д-р Лятишевський Станиславів 500, Сень Ганчерюк Станиславів 200, Ю. Шепарович Станиславів 300, В. Литвинович Станиславів 200, Люб. Рожанський Львів 500, Зен. Лукавецький Львів 200, Дидинський Дрогобич 500, проф. Погорецький Львів 500, Д-р Вас. Щурат Львів 1.000, о. Пеленський Лисятичі 1.000, Мар. Стажанська Заліщики 1.000, Мих. Струтинський Львів 500, о. Теод. Попель Дрогобич (збірка) 7.000, о. Григ. Калимон Горуцко 1.000, Іван Чмелик Дубравка 300, Ів. Болехівський Ляховичі зарічні 300, Крист. Михайлович Буянів 300, Ром. Шенкірик Журавно 300, Ів. Паламар Журавно 300, Петро Матіяшек Зелів 350, о. Осип Александрович Домажир 300, в Янові: Д-р Ром. Савойка 350, Тад. Крушинський 350, Д-р Вол. Климишин 350, о. Степ. Матіяшек 350, Север. Тузяк 350, Андр. Когут 350, Ів. Скольський 350, Мих. Юськів 350, Ілля Кушнір 350, Люба Охримович 350, Д-р Мик. Сабат Станиславів 1.000, о. Андр. Гаврищак Борщовичі 2.000, Д-р Мар. Паньчишин Львів 10.000, Д-р Свят. Балей Львів 4.000, о. Ом. Погорецький (за Жовківщину) 11.000, Осип Павлинський Грусятичі 500, Ів. Ігнат Львів 300, о. Ом. Погорецький (за Жовківщину) 5.000, Мих. Стефанівський Львів 500, Текля Підгорецька Угнів 1.000, Д-р Степ. Біляк Львів 1.000. Іван Паламар Журавно 250, о. Вас. Пришляк Барилів 500, о. Плятон Карпинський Островець 1.000 мп.

Просвітно-організаційний фонд „Просвіти".

134) Наталка Кінасевич Вербів 1000, кличе: д-р Маркевича д-р І. Яримовича Підгайці і д-ра Шевчука у Львові. 135) Іван Кульчицький у Львові 2000, кличе: о. Осипа Іванця з Борщівщини, о. Григорія Зінка з Рогатинщини, д-р Михайла Західного в Козовій, д-р Андрея Лунева в Борщеві. 136) о. Микола Гелюх в Заболотові 1000, кличе: о. Онуфрія Вергуна в Дебеславцях, о. Василя Залуцького в Белелуї, о. Евстахія Гордійчука в Залучу. 137) Герасимович Сильвестер у Львові 1000. 138) Д-р Михайло Західний в Козовій 2000, кличе: о. Романа Добровольського, дир. Івана Рижевського, Петра Папугу, всіх зі Слободи Золотої. 139) Антін Копровський в Станиславові 1000, кличе: о. Евгена Кушлика в Пяновичах, Теодора Яскуляка радн. в Чорткові, Василя Щербатюка, радн. в Бережанах, Тита Кавальця радн. в Коломиї. 140) Лесь Ткачук судов. в Станиславові 1000, кличе: о. д-ра Василя Бабина в Маняві, о. Василя Грицея в Солотвині і Онуфрія Ткачука с. Онуфрія в Книгинині. 141) Володимир Мудрий у Львові 1000, кличе: о. Е. Мацелюка з Збаращини, о. Е. Гнатовича в Городищу, проф. Івана Храпливого в Коломиї. 142) Іван Левицький, радн. скарб. у Львові 1000, кличе: радн. Мочульського у Львові, Василя Хмелика у Львові, почт. уряд. Гіполіта Ортинського у Львові, Якова Бойкевича в Станиславові. 143) Михайло Стецьків, Замарстинів 1000, кличе: Володимира Свідерського Замарстинів, Івана Помірко Замарстинів і Дмитра Кучму Замарстинів. 144) Василь Остапчук в Збаражи 1000, кличе: дир. Теодора Стрільбицького, дир. Семена Кондура, дир. Василя Фридля, усіх зі Збаража. 145) о. Лев Курманович в Запитові 1000. 146) Іван Нижанковський, суддя Ходорів 1000, кличе: о. Якова Довгого, Филимона Пеленського, Григорія Гонтарського усіх з Ходорова.

Голодній Україні

зложили в Краєвім Союзі Кредитовім на вкл. кн. 6.544 в мп.:

С. Неслухів. Збірка. 5000 Вас. Яремків, 2000 Андрій Бойко, по 1000 Ол. Івашків, Андр. Івашків, Дм. Дацьків, Ол. Івашків, Ів. Трач, Тим. Івашків, Ів. Говосад, Гав. Шорстак, Теод. Трач, Мих. Лавринів, Теод. Івашків, Теод. Антонів, Іван Олійник, по 500 Ів. Шостак, Ів. Романишин, Вас. Семкіяш, Вас. Стецьків, Ів. Шостак, Вас. Демцюх, Ст. Шостак, Гр. Зацерковний, по 400 церков Неслухова, по 300 Настя Пилипчук, по 200 Гавр. Михайлишин, Павло Шостак, Грин. Куртик, Ів. Яремко, по 100 Пилип Колодій, Олекс. Івашків, Грин. Шевчук. — С. Милятин Старий. 3000 Громада с. Милятина, по 1000 Ів. Кіт, Демко Підгайний, Ів. Війтович. — С. Смереків, по 1000 Ів. Кіт, Гудзь Дмитро, Андр. Лень, Дм. Панчишин, по 500 Самотий Як., М. Завадко, Ф. Завадко, М. Гамаль, по 300 М. Пушкар, Дм. Пушкар, по 200 Бардега Макс, Гілько Вовкун, Фед. Мартин, Федь Семків, Дмитро Прийма, Матвій Ксень, Ів Царик, по 100 Насторко Гілько, Тим. Добросинець, Сава Михайло, К. Курій, Вас. Джурик, Анна Косік, Кость Левків, Сень Терещук, Дмитро Сидор, Михайло Самотип, Гриць Линь, Дм. Добросинець, Лев Гудзинський, Андрій Сидор, Марія Порина, Гринь Ключко, Іван Леський, Михайло Мартин, Михайло Петрик, Стеф. Козовий, Гр. Пасюк Мих. Прийма, Ів. Широн, Мак. Пасюк, Параня Стахів, Сень Стахів, Мих. Добросинець, Анна Терещук, Лев Каліщак. Инші менше як по 100. — С. Вербляни біля с. Смерекова. По 200 Ів. Коваль, Ів. Енгель, П. Дорош, Ст. Лесько, В. Леськів, М. Широн Федь Козовий, Лєн Василь, по 250 Стахів, по 150 Яцко Гібляк, Пар. Терещук, по 100 Джурик Петро, Врубель. — С. Блищиводи 6507. Збірка в тім 2000 Ев. Басюк, 500 Г. Задорожний, 16.200 від громадян с. Вибранівки, 7.805 громада с. Бринці Загірні, 5.395 громада с. Бринці Церковні, 900 парох о. Володимир Дорош. — С. Торгів, пов. Зборів (збірка) 41.083 зібрано в збіжу, 8.195 зібрано в яйцях, 6.080 зібрано грішми. — С. Ветлин, пов. Ліско (збірка)

„НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ"

стоваришення зареєстроване з обмеженою порукою у Львові

Білянсові дати за 1921 р.

Число членів: 994.

Уділи	188.873·77 мп.
Резервовий фонд	11.917·— „
Спец. резерва страт	10.000·— „
	210.790·77 мп.

РАХУНОК СТРАТ І ЗИСКІВ за 1921 р.	СТРАТИ	ЗИСКИ
Видатки дому, готелю, каварні і централі	5,617.377·54 мп.	
Відпис з вартости дому і амортиз. урядж.	53.850·— „	
Доходи дому, готелю і каварні		5,699.894·— мп.
Чистий зиск	28 666·46 „	
	5,699.894·— мп.	5,699 894·— мп.

Зиск розділено на Загальних Зборах 15/6 1922 р.

10% дивіденда членам від уділів	17.750·60 мп.
до резервового фонду	10.915·86 „
	28·666·46 мп.

Львів, дня 14. липня 1922 р.

ДИРЕКЦІЯ:

123 *Онуфрій Пащак вр.* *Антін Окпиш вр.* 1—3

6.000 Осідач Михайло, по 2000 Гр. Сулибка, Мик. Тимошек, по 1000 Фед. Ставний, Фед. Дзюнич, Лопух Василь, Іван Титанич, Мих. Бунга, Луц. Бухвак, Дзюба Дм., Іван Король, Гр. Луліянек, Феня Король, Стеш. Саламашак, Мих. Олексишак, Дм. Олексишак, Мих. Зазвірський, Мих. Бунга, Ст. Неколишак, Вас. Бісюгак, Фед. Візняк, Бляха Мих., по 500 Василь Калинич, Ст. Васильків, Мих. Дзюба, Зазвірський Юрко, Ів. Зазвірський, Бирча Василь, Гр. Луліяник, Ів. Кимак, Андр. Стахурський, Галянт Василь, Васильків Іван, Анна Глистей, Мик. Сич, Бунга Дм., 350 Савка Федір, 305 від робіт. гуцулів, 400 М. Дзюнич, 300 Михавка Гриць, 240 Бунга Михайло, по 200 Луліяник Дм., Дзюнич Петро, Луліяник Микола, Зазвірська Кася, Дзюнич Наця, Клім Кароль, Кужидло Вайт, Візняк Іван, Дзюба Василь, 150 Мінка Фед, 140 Котилець Іван, 110 Дм. Михавчик, 105 Візьняк Луцько, 110 к. ав. Бирча Лесьо, по 100 Кулибанич Михайло, Кулинич Дмитро, Вольф Фельд, Гр. Бунга, Фед. Дзюнич, Фед. Зазвірський, Николишак Іван, Кулибанич Стеф., Іван Бобурчак, Курчів Андрій, Іванишин Михайло, Кимак Анна, Кимак Гр., Іван Ференц, Василь Муха, Стан. Бунга, Андрій Фітчак, Гр. Бісюган, Мих. Щитнич, Іван Левак, Іван Бухвак, Фед. Лопух, Гр. Цитнич, Дм. Кость, Юр. Бунга. Инші в мар. п. і кор. австр менш як 100. — Загальна сума 44.295 мар. пол. і 630 кор. австр.

Фонд Івана Франка.

На фонд будови памятника Івана Франка зложили в польських марках: Лев Посацький Ню Йорк 1 доляр (3.700 мп.), О. Дідицький Войнилів 2000, О. Ясеницька Пісочна 500, О. Лис Німецьке Яблонне 500, Комітет І. Франка Рава руська 5000, Д. Пасічник Петликівці 100, чит. „Просвіти" Тулова 1570, С. Галан Львів 1000, І. Паламар Журавно 500, чит. „Просвіти" (Мих. Лаврук) Іспас 652, чит. „Просвіти" Орелець 2000, О. Гоцька Бушковички 500, І. Паламар Журавно 1600, „Український Голос" Перемишль 500, Секція Українських Студентів Явор в (з вечера Івана Франка) 8000, І. Паламар Журавно 1000, збірка гімназії С. С. В. (через п. Адріяновича) 7500, І. Солодух Любича-князі 100, Д. Гевський Сушини 500, чит.. „Просвіти" Теребовля 5000, Ю. Шкандрій (дохід з концерту) Павелче 4400, муз.-драм. кружок Сокаль (дохід з концерту) 2000.

В справі церковних дзвонів.

По страшних знищеннях війни звертаися в послідних роках священики і громади до стов. „Достава" у Львові о спровадження їм церковних дзвонів.

На жаль ми не могли покищо вволити їх бажанню тому, що в повоєннім часі не стало доброго матеріялу на виливання дзвонів, а через те не могли ми мати запоруки солідного їх виробу.

Стоячи завсіди за тим, щоби давати нашим церквам лиш добрий товар, воліли ми виждати який час і достарчати відтак зовсім певний виріб.

Деякі священики не послухали нашої ради і замовили соб дзвони на власну руку, але зробили дуже прикрий досвід, бо дзвони виготовлені в несолідній фабриці до року стратили голос, або навіть потріскали! Се нехай буде для других пересторогою, що дзвонів не можна де-будь замовляти.

Нині можемо подати до відома Всч. Духовенства і Громад, що стов. наше увійшло в порозуміння з такою фабрикою, яка дає нам повну запоруку доброго і тревалого виробу дзвонів.

Длятого від тепер приймаємо вже замовлення на дзвони і будемо доставляти їх в першорядній якости. 51 6—10

За стоваришення „ДОСТАВА" у Львові (вул. Домініканська 11):

о. Ал. Стефанович о. В. Лищиняк.

ОПОВІСТКИ.

До кандидатів духовного стану! Хто з укінчених гімназистів або студентів богословя бажає в заграничних місійних інститутах приготовитися до місійної праці на Україні та Росії, нехай зголоситься до Ректорату духовного семінара у Львові (вул. Коперника 36). Студенти богословія однак мусять мати надто на це дозвіл від духовної власти тої дієцезії, до котрої належать. 104 2—3

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знав би що про **Луця Журовського**, стрільця УГА. 5. сокальської бриґади IV. сотні, котрий при відступі українських військ з Галичини пішов на Україну, зволить повідомити Василя Журовського, Свитазів, п. Сокаль. Загравичні часописи проситься о передрук. 109 2-2

Пан Михайло Бадлюк зволить явитися негайно у мене в бюрі в своїй власній справі. А. Г. 107 2—2

Дрібні оголошення.

ПРОДАМ РЕАЛЬНІСТЬ: дім о 5—6 комнатах, окремо пекарня, комора, хлів, курник, квітник і огород, всего 188 сяжнів, в добрім стані, дуже догідне для більшої інтеліґ. родини. До трамваю 5—8 хвиль, українське сусідство Відомість на місця за бічною Личаківською, праворуч залізн. тору Личаків—Винники. Ілько Пак, Кривчиці ч. 95. 119 1—1

У ВИННИКАХ до винаймлення на час час ферій і на дальше 3 комнати з кухнею. Відомість у Варвари Гарапа, Винники. 121 1—1

СОЛІДНИЙ інструктор прийме лекцію зі всіх кляс. Точні услівя проситься подати: Сидорович, правник, Ушня п. Сасів. 118 1—3

ІВАН ЗАРЕМБА — Жовква, Глинська — зльокавтований надстражник скарбовий бувший рахунковий старшина У. Г. А., з 4-літною судовою практикою глядає посади. 122 1 3

ТОКАРНІ, Стругачки, Вертячки, Гиблярки, Тасьмові пили, Циркулярки, Кружляки, Вінди, Трансмісії, Паси поручає „Пільот", Львів Баторого 4. 1277б) 0—30

ПОШУКУЮ сейчас рутинованого конципієнта з правом субституції! Близші інформації у канцелярії д-ра Станислава Чикалюка адвоката в Тернополі, вул. Тарнавського 9. 100 3—3

ДО ВИНАЙМУ 5 моргів поля, біля памятника св. Івана в Скнилові на рік 1922/23. Оферти вносити до дня 1. серпня с. р. на адресу о. Евгена Дудкевича пароха церкви св. Ап. Петра й Павла, Львів Личаківська ч. 82. 91 3—3

ЦВІТИ липи, бузини, (базнику), полевого маку, блавату, глухої кропиви і слизу, Листя: мяти звичайної і перцевої, пицбілу і борині властивої, (бруслини), Зілля: трибарвної фіялки, (полевих братчиків), центурії, материнки, чабрику і полину. Порошок пядичу, (лікоподіюм), ріжки матки, (спорині, спориш), кору крушини, зелену майку, (кантариду), насіння кмину і кропу огородового і дикого, купуємо в кождій скількости. Оферти і пробки просимо слати під адресою: „Товаромін" у Львові, Зіморовича 20. 92 3—6

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Адвокат і оборонець в карних справах

Д-р Степан Баран

веде адвокатську канцелярію

В ТЕРНОПОЛІ, вул. 3. МАЯ ч. 5.

(готель Адлера, побіч Нар. Торговлі). 67 4—7

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Д-ра ШИМОНА РАППАПОРТА

Львів, вул. Сикстуська, 17.,

без болю пльомбовання і виривання зубів, штучні зуби в кавчуку і золоті по дуже **приступній ціні.** — П. П. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. 86 4—10

:: ОДИНОКА :: українська **ВІДЛИВАРНЯ ЦЕРКОВНИХ ДЗВОНІВ**

Якова Супранівського і Синів

в СОКОЛІВЦІ коло Ожидова, 101 2—3

яка славиться своїми виробами більш як 400 літ, приймає всякого рода замовлення на церковні дзвони. Дзвони виконує негайно, з найлучшого матеріялу по умірковaних цінах. Просимо переконатися особисто або розпитати тих, що вже здавна знають нашу фірму.

УРЯДЖЕННЯ

млинів, тартаків, олярень, машинових столярень та шлюсарень як рівнож инші промислові машини достарчує під користними услівями

Промислова Спілка

„ТОПАС"

сп. з обм. пор.

у ЛЬВОВІ, вул. Крашевського

1884 **19 а, телефон 624.** 6—10

Відозва.

Виділ Читальні „Просвіти" в Ямниці шукає академика або ученика вищих гімн. кляс, який за відповідною винагородою піднявся би педагогічного надзору над 14 учениками найнищих кляс середних шкіл. Мешкати треба в Ямниці, однак дуже вигідний доїзд до Станиславова.

Зголошуватись до 10. серпня на нище подану адресу.

о. Юстин Гірняк,

84 3—4 Ямниця, пов. Станиславів.

МАШИНИ і рільничі знаряди краєвих і загр. фабрик.

УНІВЕРСАЛЬНІ ПЛУГИ і рухала.

БОРОНИ

КУЛЬТИВАТОРИ

СІЧКАРНІ тарабанні і щитові.

Ручні і кератні молотільні.

Керати криті, перехрестні і дзвонові

Сіяники

Праси до соломи і сїна

Млинки до чищення збіжа, мотори

Кружлівки до молока

Маснички

Машини до шиття найновійшої і найліпшої конструкції та всякі господарчі артикули

74 2—2

найкориснійше доставляє гуртом і детайльно фірма

М. Ґуттманн

ПЕРЕМИШЛЬ,

вул. Ягайлонська 6. Телефон 116.

Адреса для телеграм: Гуттманн-Перемишль.

Ілюстровані цінники на бажання даром.

Збірник літургічних і других церковних пісень на мішаний хор д-ра Ст. Людкевича.

Одержати можна в книгарні

Ставропигійського Інститута

49а **Ціна 1500 мп., порто 100 мп.** 2-6

Вулиця Кітлярська 6. **ЦЕНТРАЛЬНА парня і ванни** Вулиця Кітлярська 6.

ново врекуструовані та з комфортом на римський спосіб уряджені. 112 2—8

Відкрита щоденно осібно для жінок і мущин.

ЛЬВІВ, вулиця Кітлярська 6.

ДРУКИ І ПЕЧАТКИ виготовлює гарно і дешево друкарня і фабрика печаток **І. ФРІДМАНА** у Львові, вул. Сикстуська ч. 4.

Купці і промисловці!

Оголошуйтеся в селянськім календарі „ГРОМАДА". Сторінка оголошень 10.000 мп., 1/2 стор. 6.000 мп. Термін принимання оголошень невідклично до 1. серпня. Замовлення і гроші слати на адресу:

М. МАТВІЙЧУК, ЛЬВІВ,

XII. **В Поля 1** 1—3

ПОЗІР! ПОЗІР!

Аматорські театральні гуртки!!!

Відбито на машині до писання пєси, що дуже добре надаються до аматорських вистав по місточках та селах:

1. „Не співайте півні — не вменшайте ночі" — С. Васильченка, на 3 дії з життя шкільної молоді на селі в часі літніх ферій — ціна 700 мп.

2. „Нахмарило" — Б. Грінченка на 3 дії — ціна 700 мп.

3. „Як ковбаса та чарка — то минеться й сварка" — М. Старицького на 1 дію — ціна 600 мп. без пересилки.

Замовляти на адресу:

Львів, Ринок 43/І. В. Завадський.

75 Можна за післяплатою. 2—2

Шевська робітня

Т-ва Допом. еміґрантам в Вел. України у Львові

120 1-3

(при вул. Городецькій ч 64)

реформована і поширена. Приймає замовлення на нову обув ріжних фасонів — мужеських, жіночих і дитячих. Реперує старе. Робота виконується гарно, міцно і по приступних цінах. — Робітня має фахових майстрів з ліпших київських шевських закладів. Виготовляють високі чоботи — російського військового зразку.

Від 22. літ виконують наші робітні суконь і білля всякі роботи почавши від перерібок аж до найвибагливійших що до густу й моди жіночих убовів. Також наш склеп продає полотна, шифони, хустки, гафти, крав. прибори, нитки і ин. гуртом і подрібно. — Дешеві ціни і солідна обслуга. — — — — — —

Жіноча Спілка промислова

„ТРУД" ЛЬВІВ, РИНОК Ч 39.

XV (вл. дім). 12—20

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від понеділка 17. липня 1922 р. чудову американську драматичну комедію на 6 дій п. з.

Її примха

(Вчений і Сирена на безлюднім острові)

В головних ролях CONWAY TEARLE і ZENA KEEN.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло"

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL